

Stand van de Drentse economie

Versie mei 2024

Opgesteld door KplusV, in opdracht van de provincie Drenthe

Deze rapportage geeft inzicht in de economische situatie van Drenthe aan de hand van verschillende indicatoren over onder meer demografie, werkgelegenheid, bedrijvigheid, beroepsbevolking en brede welvaart. Ook wordt de ontwikkeling in de afgelopen vijf jaren weergegeven en is een vergelijking gemaakt met Nederland.

Deze rapportage is te beschouwen als een compacte 'economische foto' van Drenthe en is een feitelijke onderbouwing van de stand van de Drentse economie.

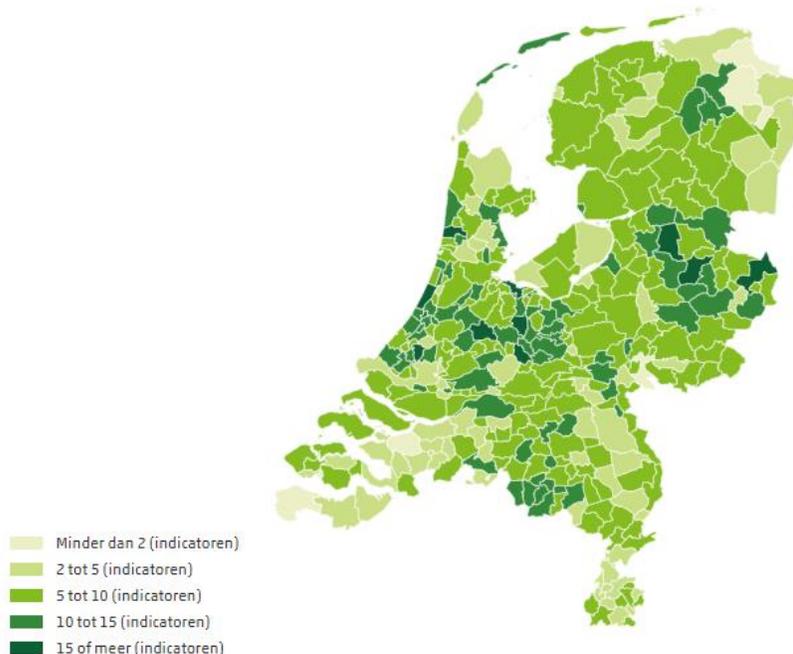
Brede welvaart (1/3)

Brede welvaart omvat alles wat mensen van waarde vinden, in. In het hier en nu, maar ook voor later. Naast materiële welvaart gaat het ook om zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale samenhang, persoonlijke ontplooiing en (on)veiligheid. Het CBS monitort jaarlijks de regionale brede welvaart aan de hand van 42 indicatoren. Over het algemeen geldt dat bewoners van Drenthe een hoge brede welvaart ervaren. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat Drenthe in de top 4 staat van alle provincies in Nederland waar inwoners gemiddeld genomen het meest tevreden zijn met hun leven.

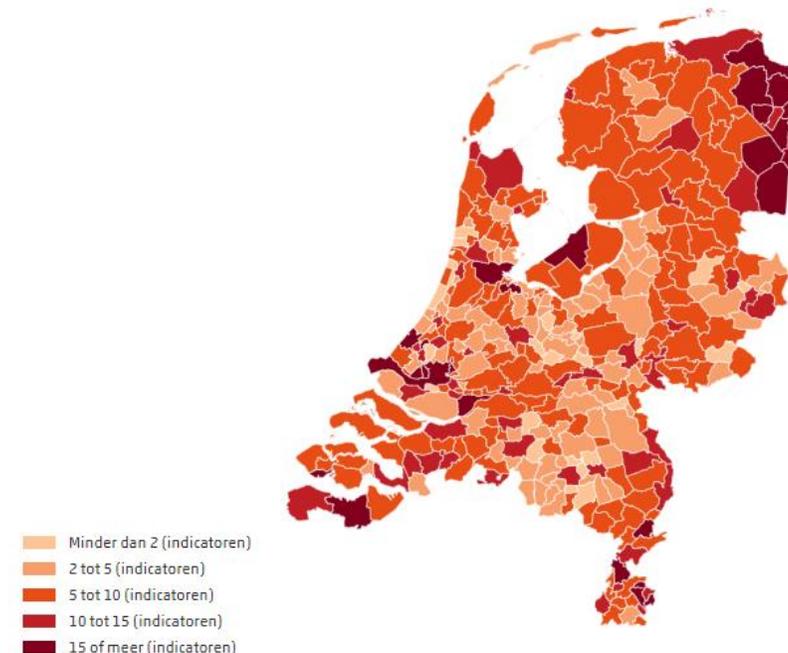
Drenthe scoort op een aantal indicatoren bovengemiddeld en op een aantal onder het gemiddelde (zie dia 5). Kijken we naar het aantal indicatoren waar Drentse gemeenten behoren tot het bovenste kwart van de ranglijst van gemeenten, dan valt op dat de meeste gemeenten in Drenthe op 5 tot 10 indicatoren bovenaan de ranglijst staan, waarbij Noord- en Zuidwest-Drenthe beter scoren dan Zuidoost-Drenthe. Drenthe scoort ook beter dan de andere noordelijke provincies, maar wel be

Indicatoren bovenaan de ranglijst brede welvaart 'hier en nu' en 'later'

Als we kijken naar het aantal indicatoren waar Drentse gemeenten onderaan de ranglijst staan, valt op dat met name Zuidoost-Drenthe (Borger-Odoorn, Emmen en Coevorden) op veel indicatoren (>10) relatief slecht scoort. Het hoge niveau van welvaart en welzijn geldt dus niet overal en niet voor iedereen. In Noord- en Zuidwest-Drenthe ligt de brede welvaart over het algemeen hoger.

Indicatoren onderaan de ranglijst brede welvaart 'hier en nu' en 'later'

Brede welvaart (2/3)

Deze dia toont op welke aspecten van brede welvaart Drenthe relatief hoog scoort in vergelijking met het landelijke beeld. Het peiljaar per indicator verschilt en is in de tekst aangegeven. Voor sommige indicatoren geldt dat er sprake is van gedateerde gegevens. Voor deze indicatoren zijn echter geen recentere gegevens beschikbaar.

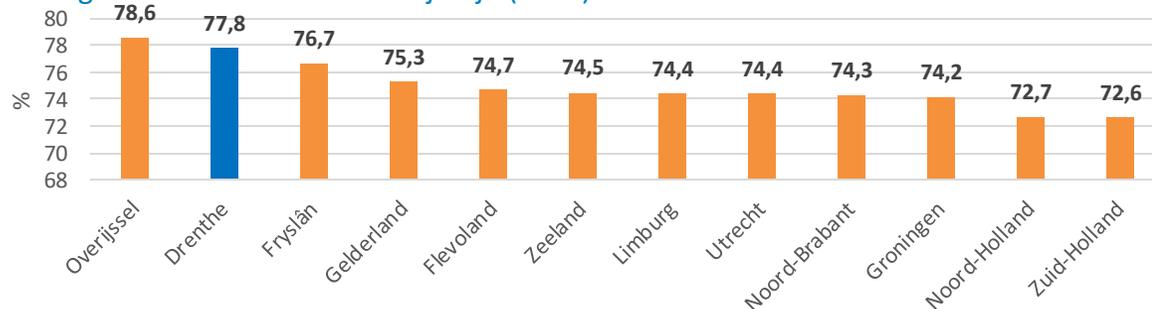
Samenleving

69% van de ondervraagden heeft vertrouwen in anderen. Hiermee staat Drenthe in 2022 op de 3^e plaats van Nederland. Daarnaast is 46,6% betrokken bij vrijwilligerswerk (2^e van Nederland).

Welzijn en vrije tijd

De meeste Drenten zijn tevreden met hun leven: meer dan 8 op de 10 inwoners (84,4%) geven in 2022 een 7 of hoger voor hun tevredenheid met het leven. Drenthe scoort boven het landelijk gemiddelde en staat hiermee op plaats vier van alle provincies. Deze hoge waardering hangt mogelijk samen met het feit dat Drenthe relatief weinig sterk stedelijke gemeenten heeft. In grootstedelijke gemeenten ligt het aandeel tevreden inwoners over het algemeen iets lager dan in niet stedelijke gemeenten. Van alle provincies scoort Drenthe het één na beste op tevredenheid met vrije tijd. Maar liefst 77,8% geeft aan hier (zeer) tevreden mee te zijn. Voor beide indicatoren zien we wel een afname ten opzichte van 2021.

Figuur: Tevredenheid met vrije tijd (2022)

Bron: Regionale Monitor Brede Welvaart CBS, 2023

Veiligheid

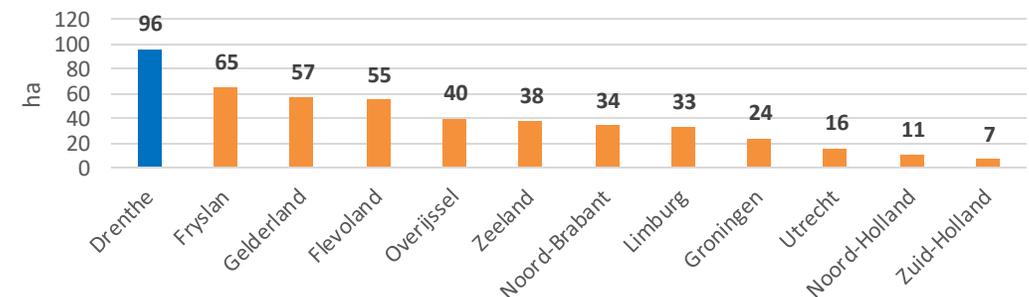
Drenthe is over het algemeen een veilige provincie. Slechts 1,2% van de bevolking voelt zich wel eens onveilig in de buurt (2^e plaats van Nederland, 2021). Ook het aantal ondervonden delicten (2021) en geregistreerde misdrijven is laag in de provincie. Hiermee staat Drenthe respectievelijk in de top 3 en 2 van Nederland.

Natuur en milieu

Drenthe scoort vooral goed op het gebied van milieu. Van alle provincies staat Drenthe op de eerste plaats van minste fijnstofuitstoot (2021). Op het gebied van CO₂-uitstoot per inwoner staat Drenthe echter op een 7^e plaats (2021).

Het totale oppervlakte natuur- en bosgebied in Drenthe beslaat in 2017 17,8% van de provincie (2^e van Nederland na Gelderland). In Nederland is dit gemiddeld 14,9%. Drenten hebben gemiddeld het meeste natuurgebied per inwoner, 96 ha per 1.000 inwoners. Dat is 67 ha meer dan gemiddeld in Nederland.

Figuur: Natuurgebied per 1.000 inwoners (2017)

Deze dia toont op welke aspecten van brede welvaart Drenthe relatief laag scoort in vergelijking met het landelijke beeld. Het peiljaar per indicator verschilt en is in de tekst aangegeven. Voor sommige indicatoren geldt dat er sprake is van gedateerde gegevens. Voor deze indicatoren zijn echter geen recentere gegevens beschikbaar.

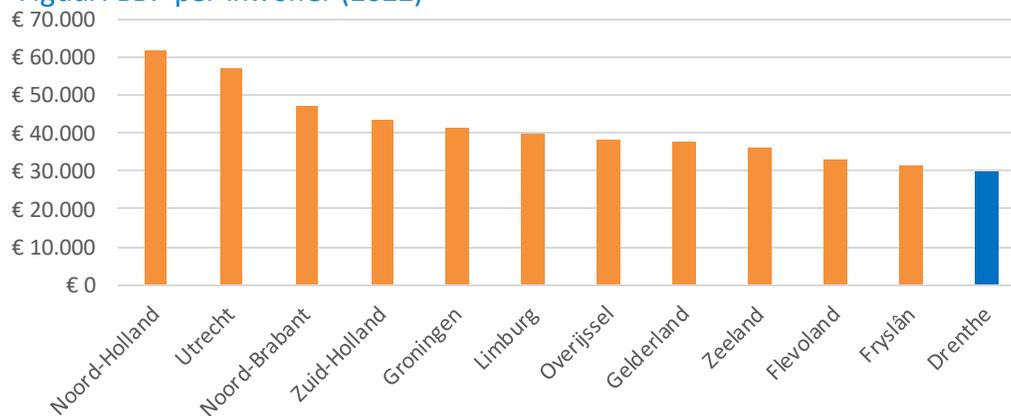
Samenleving

Hoewel we op de vorige dia zagen dat Drenthe goed scoort op het vertrouwen in anderen en vrijwilligerswerk, is het contact met familie, vrienden of burens laag. In 2022 heeft slechts 71,3% van de inwoners minstens één keer in de week sociaal contact (plek 8 in Nederland). Ook heeft slechts 59,2% vertrouwen in instituties (plek 9).

Materiële welvaart

Het bruto binnenlands product (BBP) per inwoner in Drenthe is het laagste van alle provincies. Het BBP zegt iets over de omvang van de economie. In 2022 lag het BBP per inwoner op € 30.000 tegenover € 45.600 in Nederland. Met een gemiddeld gestandaardiseerd besteedbaar inkomen van € 32.500 ligt Drenthe op de achtste plaats.

Figuur: BBP per inwoner (2022)

Bron: Regionale Monitor Brede Welvaart CBS, 2023

Gezondheid

In Drenthe heeft 57% van de volwassenen overgewicht (2022). Dit is het hoogste van alle provincies en bovengemiddeld vergeleken met Nederland (50,3% overgewicht). Het percentage inwoners met één of meerdere langdurige aandoeningen ligt in Drenthe met 34,4% net iets hoger dan landelijk (33%), maar dit is wel het een na hoogste van alle provincies. De ervaren gezondheid is daarentegen relatief hoog, 70,2% van de ondervraagden voelt zich (zeer) goed (5e van Nederland).

Arbeid

De bruto arbeidsparticipatie geeft aan hoeveel procent van de bevolking van 15 tot 75 jaar werkzaam of werkloos is. De bruto arbeidsparticipatie in Drenthe is 72,9% (2022). Landelijk is dit 74,8%. Met een 11^e plek in het overzicht van alle provincies ligt de bruto arbeidsparticipatie in Drenthe relatief laag. Het werkloosheidspercentage ligt daarentegen met 3,2% in 2021 wel laag in Drenthe (plek 2).

Het aandeel hoogopgeleiden ligt in Drenthe onder het landelijk gemiddelde, maar is wel wat toegenomen in de afgelopen jaren. In 2022 hadden hoog opgeleiden in Drenthe een aandeel van 25,2% in de bevolking van 15 tot 75 jaar, na Zeeland het laagste van Nederland. Het aandeel middelbaar opgeleiden is in Drenthe relatief hoog.

Afstand tot voorzieningen

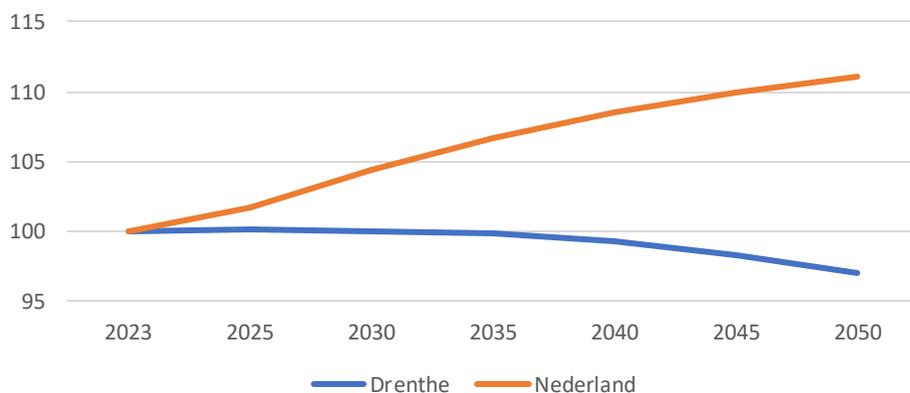
De afstanden die Drenten naar een voorziening moeten afleggen zijn groter dan elders in Nederland (2017, 2021, 2022). Dit heeft te maken met het landelijke karakter van de provincie. Voor veel voorzieningen moet worden gependeld naar het volgende dorp of het regionale centrum in de buurt. Voor de meeste voorzieningen staat Drenthe op maximaal plek 9, maar de afstand tot bijvoorbeeld basisscholen en café's is groter dan in de andere provincies.

De bevolking gaat krimpen en vergrijzen

Delen van Drenthe zijn door het Rijk aangemerkt als anticipeergebieden in Nederland. Dit zijn regio's die in de toekomst rekening moeten houden met een bevolkingsdaling. De mate waarin de bevolking in de komende decennia zal dalen in Drenthe laat zich moeilijk voorspellen en kan bovendien sterk verschillen per gemeente. Prognoses laten verschillende beelden zien. De invloed van binnenlandse en buitenlandse migratie effecten spelen hierin een belangrijke rol. Onderstaande figuur toont de bevolkingsprognoses voor Drenthe en Nederland in zijn geheel. De verwachting is dat de bevolkingsomvang in Drenthe na 2035 geleidelijk gaat afnemen tot ongeveer -3% in 2050. Landelijk zal de bevolking naar schatting blijven groeien met ongeveer 11% ten opzichte van 2023. De afwijking ten opzichte van de landelijke bevolkingsontwikkeling komt met name voort uit een sterfteoverschot door de toenemende vergrijzing, terwijl landelijk sprake is van een geboorteoerschot. Bovendien groeit de bevolking landelijk als gevolg van de buitenlandse migratie.

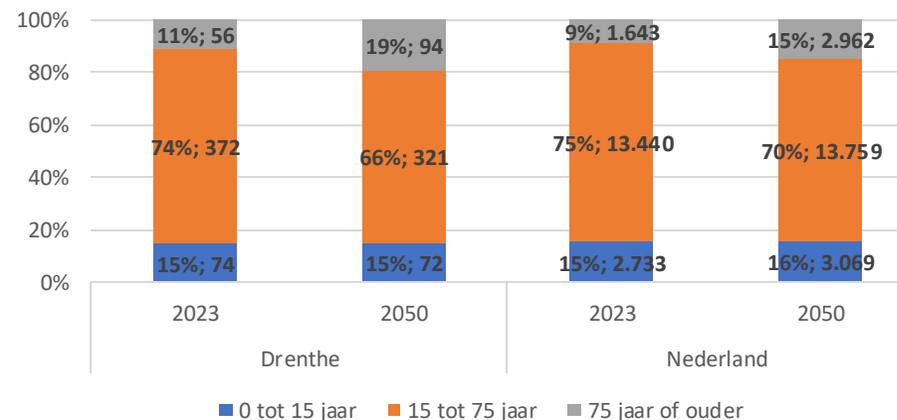
De rechter figuur toont de verdeling van leeftijdsgroepen binnen de bevolking in 2023 en de prognose voor 2050. De potentiële beroepsbevolking in Drenthe (bevolking 15-75 jaar) zal naar verwachting in 2050 met 51.000 personen afnemen. Ook het aandeel van de potentiële beroepsbevolking in de totale bevolking zal met 8% afnemen en de groep ouderen (75+) zal met 8% toenemen. De trend van vergrijzing is ook in Nederland zichtbaar, maar wel in mindere mate. De toenemende vergrijzing van de bevolking heeft gevolgen voor de arbeidsmarkt, maar ook voor andere terreinen. De groei van het aantal ouderen leidt bijvoorbeeld tot een hogere zorgvraag. De gevolgen van demografische veranderingen op de geschetste uitgangssituatie van Drenthe in deze analyse is groot. Zo zullen in 2050 meer mensen moeten worden 'verzorgd' door een kleinere beroepsbevolking (zowel in absolute als relatieve zin). Een gewijzigde samenstelling van de bevolking gaat verder ook gepaard met een gewijzigde vraag naar voorzieningen: zo zal de vraag naar levensloopbestendige woningen toenemen, terwijl bijvoorbeeld de vraag naar primaire onderwijsvoorzieningen zal afnemen. In economische zin betekent een kleiner wordende beroepsbevolking enerzijds dat er minder arbeidsplaatsen in de provincie aanwezig hoeven te zijn om de in Drenthe woonachtige beroepsbevolking aan het werk te houden. Tegelijkertijd zullen er ten opzichte van de huidige arbeidsmarktsituatie ook minder arbeidskrachten beschikbaar zijn voor de bedrijven en instellingen in de provincie. Dit alles in een arbeidsmarkt die nu al krap is.

Figuur: Bevolkingsprognose (index 2023=100)

Bron: Primos, 2023

Figuur: Prognose leeftijdsverdeling bevolking (x 1.000 personen)

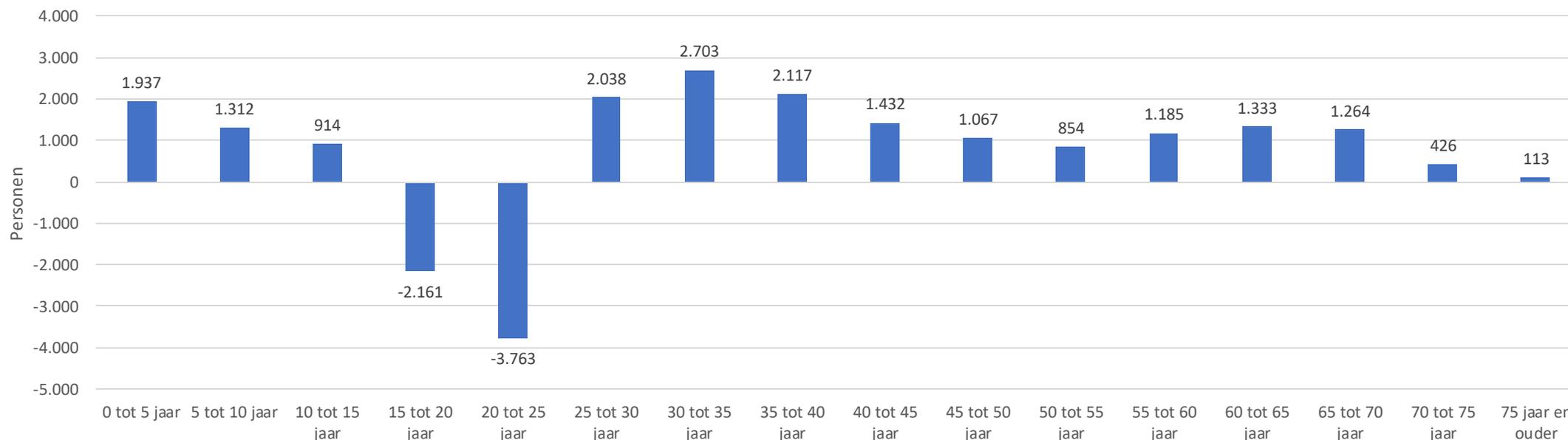

Bron: Primos, 2023

Er is sprake van een vertrekoverschot onder jongeren

Onderstaande figuur toont het verhuissaldo voor Drenthe naar leeftijdscategorie voor de periode 2019-2023. Over deze periode is het totale saldo bijna +12.800 personen. Uit de figuur blijkt dat bijna alle leeftijdsgroepen met uitzondering van de 15-25 jarigen de laatste vijf jaar een positief saldo laten zien. Het verhuissaldo van de categorie 15-25 jarigen is over de laatste vijf jaar sterk negatief. In 2023 was dit saldo -635 en over de afgelopen vijf jaar -5.924 personen. Dit negatieve saldo wordt waarschijnlijk verklaard door de afwezigheid van universiteiten en weinig verscheidenheid aan hbo-instellingen, waardoor jongeren die een hbo- of wo-opleiding (gaan) volgen uit Drenthe vertrekken. Het beeld van wegtrekkende studenten lijkt bevestigd te worden door de bestemmingen waar personen uit Drenthe naartoe verhuizen. Het CBS houdt bij waar personen die tussen gemeenten in Nederland verhuizen naar toe gaan en vandaan komen (niet per leeftijdscategorie). Hieruit blijkt dat een relatief groot aandeel van de inwoners uit Drenthe verhuist naar gemeenten met hogescholen en universiteiten, zoals Groningen (2.676 uitgaande verhuizingen in 2022), Zwolle (426) en Amsterdam (314).

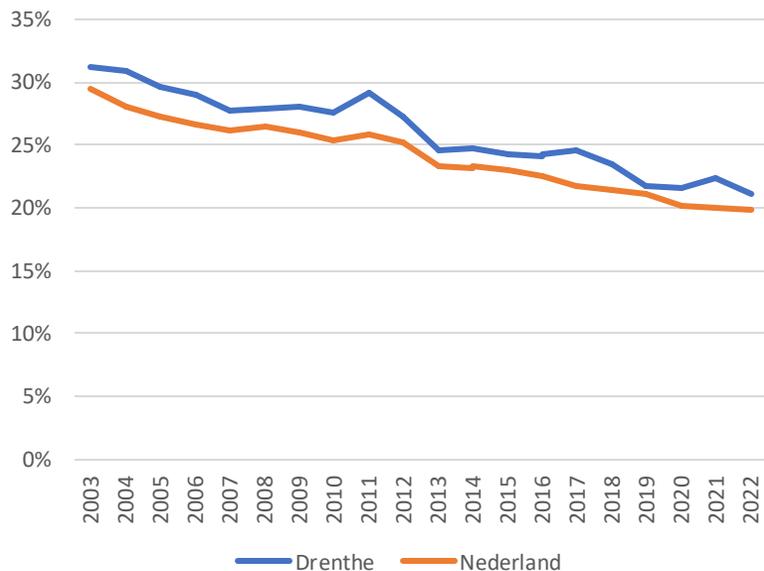
Figuur: Verhuissaldo naar leeftijdscategorie (2019-2023)

Aandeel middelbaar onderwijs relatief hoog

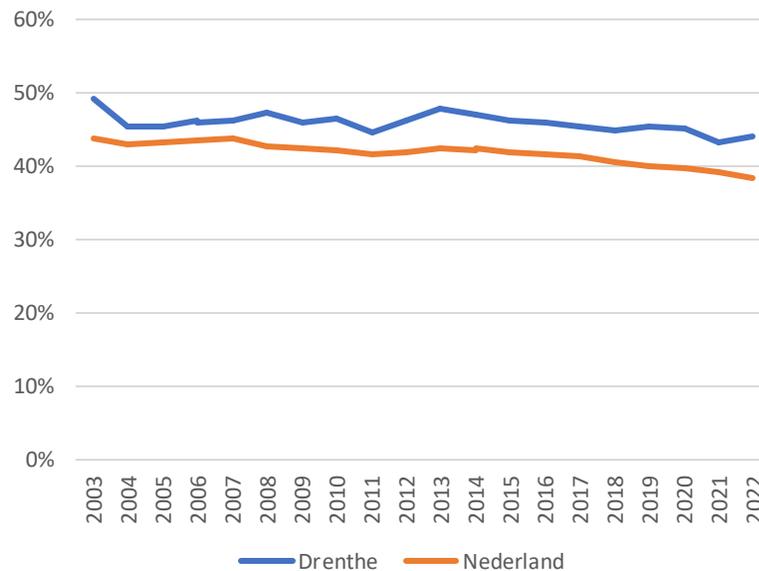
De beroepsbevolking van Drenthe telt momenteel ongeveer 266.000 personen. Uit onderstaande figuren blijkt dat het aandeel middelbaar opgeleiden in de beroepsbevolking relatief hoog is in Drenthe en dat ook het aandeel van laagopgeleiden iets boven het landelijk gemiddelde ligt. Het aandeel hoog opgeleiden is relatief laag in vergelijking met het landelijke beeld. In de laatste jaren is het opleidingsniveau van de beroepsbevolking in Drenthe – net als in Nederland – toegenomen. Mede als gevolg van de hoogconjunctuur is er momenteel veel vraag naar zowel praktisch als theoretisch geschoolde arbeidskrachten. Trends als digitalisering en robotisering hebben grote invloed op banen van middelbaar opgeleiden. De oververtegenwoordiging van deze groep in de beroepsbevolking van Drenthe maakt dat het vergroten van de wendbaarheid en weerbaarheid van deze groep op de arbeidsmarkt een belangrijke uitdaging is.

Figuur: Aandeel laag onderwijs*

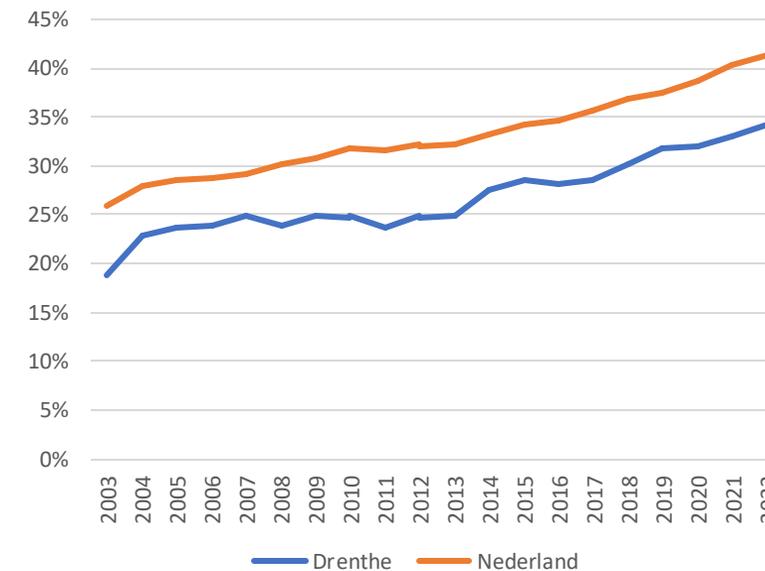
Bron: CBS, 2023

Figuur: Aandeel middelbaar onderwijs**

Bron: CBS, 2023

Figuur: Aandeel hoog onderwijs***

Bron: CBS, 2023

* = basisonderwijs, het vmbo, de eerste 3 leerjaren van havo/vwo of de assistentenopleiding (mbo-1)

** = bovenbouw van havo/vwo, de basisberoepsopleiding (mbo-2), de vakopleiding (mbo-3) en de middenkader- en specialistenopleidingen (mbo-4)

*** = hbo of wo

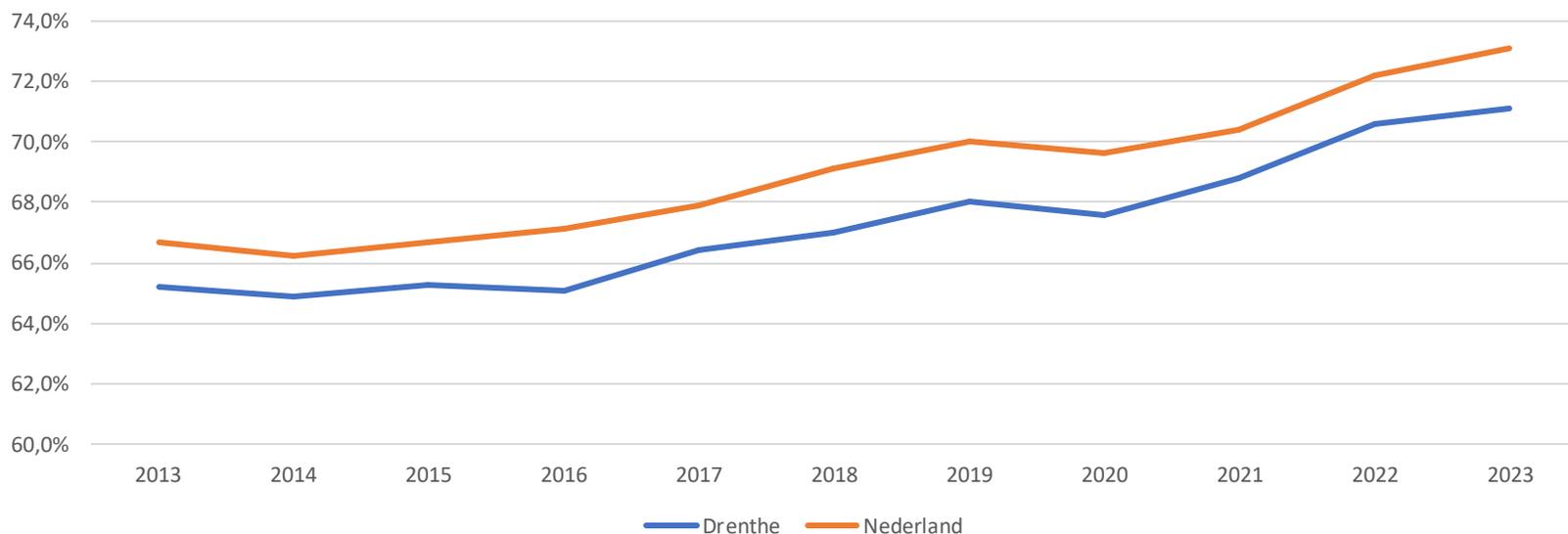
Arbeidsmarkt: netto arbeidsparticipatie

Participatiegraad blijft onder landelijk gemiddelde

De netto arbeidsparticipatie geeft aan welk aandeel van de bevolking van 15 tot 75 jaar een betaalde baan heeft. De netto participatiegraad ligt in Drenthe structureel onder het landelijk gemiddelde. In 2023 is de netto participatiegraad in Drenthe 71,1% en landelijk 73,1%. De verschillen in Drenthe zijn groot. In Noord- en Zuidwest-Drenthe ligt het niveau bijna op het landelijk gemiddelde, maar in Zuidoost-Drenthe ligt de netto participatiegraad beduidend lager. Hoewel de afgelopen jaren de arbeidsparticipatie in Drenthe is gestegen, is het verschil met het landelijk gemiddelde weinig afgenomen. Het verhogen van de participatiegraad kan bijdragen aan het verminderen van de krapte op de arbeidsmarkt in Drenthe.

Figuur: Netto arbeidsparticipatie

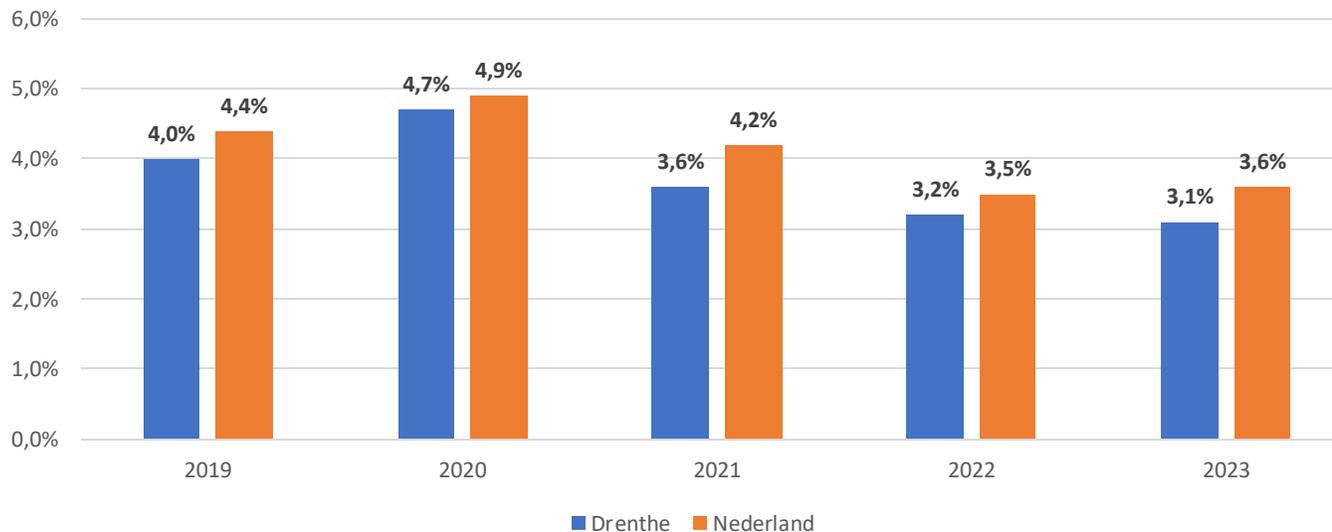

Bron: CBS, 2024

Historisch lage werkloosheid voed krapte op de arbeidsmarkt

Het werkloosheidspercentage in Drenthe bedraagt 3,1% in 2023. Dit is historisch laag en 0,5% procentpunt onder het landelijk gemiddelde. In de afgelopen jaren is – op 2020 na – sprake van een relatief sterk dalende werkloosheid in Drenthe. In 2018 was de werkloosheid namelijk nog gelijk aan het landelijk gemiddelde. Door de daling van het aantal werklozen en een stijging van het aantal openstaande vacatures neemt de krapte op de arbeidsmarkt toe. Dit betekent dat werkgevers meer moeite hebben om personeel te vinden. Voor werknemers kan dit een stuwend effect hebben op de lonen en meer vaste contracten en voor werkzoekenden zijn er relatief veel baankansen. De krapte kan er echter ook voor zorgen dat de werkdruk verder toeneemt en de schaarste van de productiefactor arbeid kan ook een belemmerende factor zijn voor de groei en ontwikkeling van bedrijven en instellingen. De combinatie van de lage werkloosheid en de voor Drentse begrippen hoge participatiecijfers, maken dat er nog weinig rek zit in de huidige arbeidsmarkt.

Figuur: Ontwikkeling werkloosheidspercentage

Bron: CBS, 2024

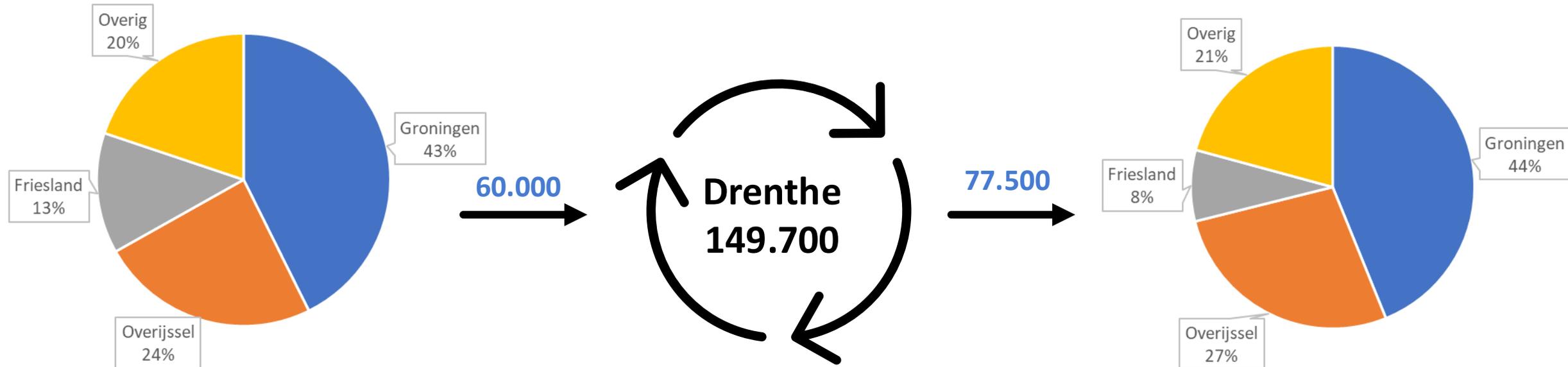
Arbeidsmarkt: pendel

provincie Drenthe

De regionale verwevenheid op de arbeidsmarkt is groot

Drenthe kenmerkt zich als woonprovincie met minder arbeidsplaatsen dan de beroepsbevolking groot is. Ongeveer 1 op de 3 inwoners van Drenthe is dan ook werkzaam buiten de eigen provinciegrenzen. Tegelijkertijd wordt ook meer dan een kwart van de banen in Drenthe ingevuld door werknemers die woonachtig zijn buiten de provincie. De regionale verwevenheid, met name met Overijssel (Regio Zwolle) en Groningen (Regio Groningen-Assen) is groot. De inwoners van Drenthe profiteren ervan als het in economische zin goed gaat met de omliggende regio's en vice versa.

Economische ontwikkeling: BBP

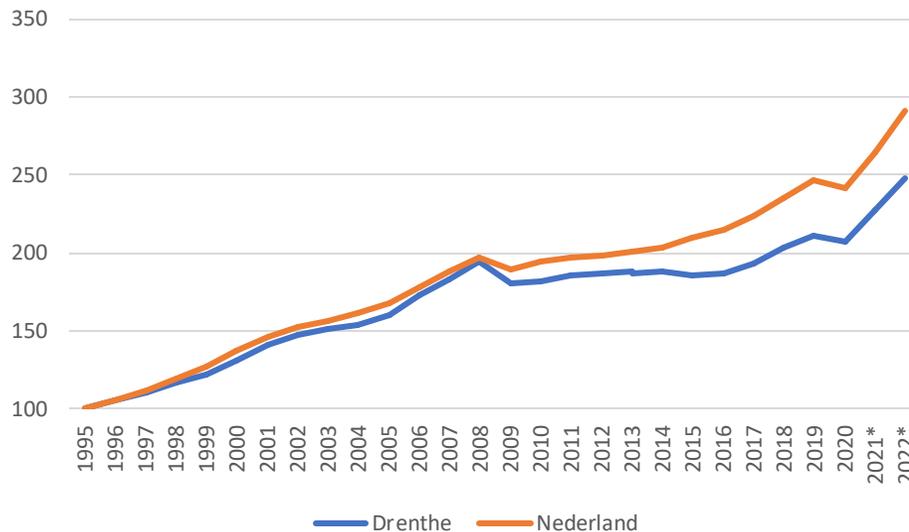

provincie Drenthe

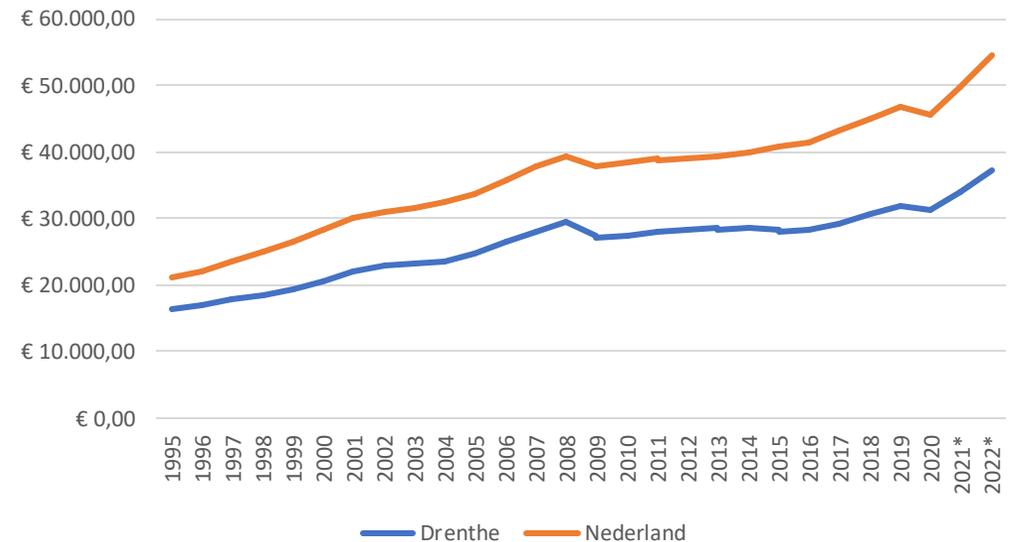
Het BBP ontwikkelt zich in Drenthe minder snel dan landelijk

Het bruto binnenlands product (BBP) van Drenthe is in 2022 18,4 miljard euro. Dit is 1,9% van het Nederlandse BBP. In de figuur linksonder staat de ontwikkeling van het BBP sinds 1995. Wat hierin opvalt is, dat de ontwikkeling van het BBP zich in Drenthe tot 2008 goed wist te meten met de Nederlandse ontwikkeling, maar dat na 2008 de ontwikkeling steeds verder achterblijft. Dit is ook terug te zien in het BBP per inwoner. Per inwoner omgerekend ligt het BBP in Drenthe op het laagste niveau van alle provincies. Deels wordt dit veroorzaakt door het relatief grote aandeel ouderen in de bevolking, maar ook door andere meer economische factoren zoals de sectorstructuur en het opleidingsniveau.

Figuur: Ontwikkeling BBP (index 1995=100)

Figuur: BBP per inwoner

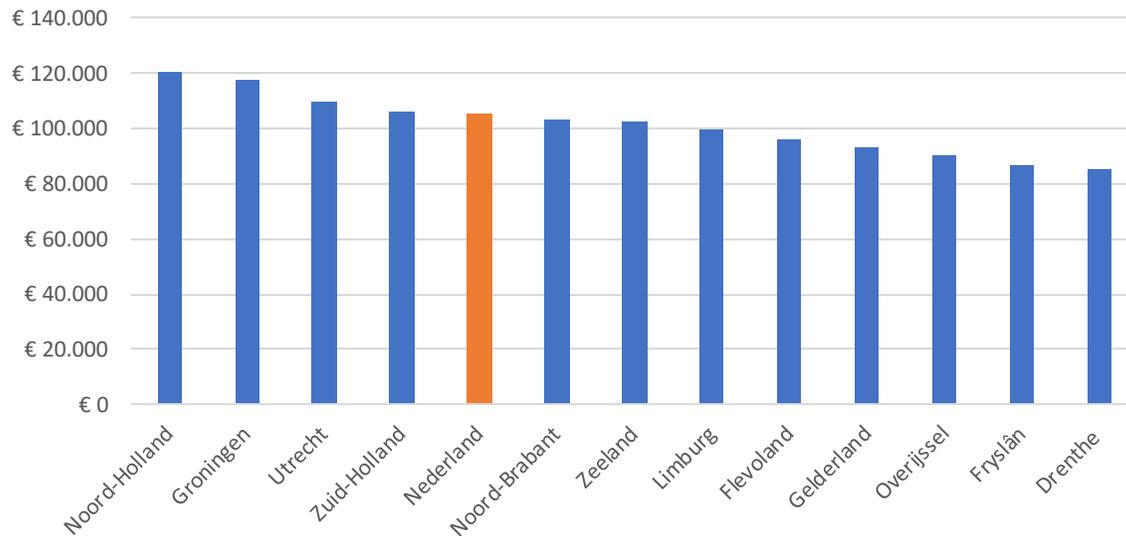
Bron: CBS, 2024

*=voorlopige data

Drenthe voegt de minste waarde toe per arbeidsjaar

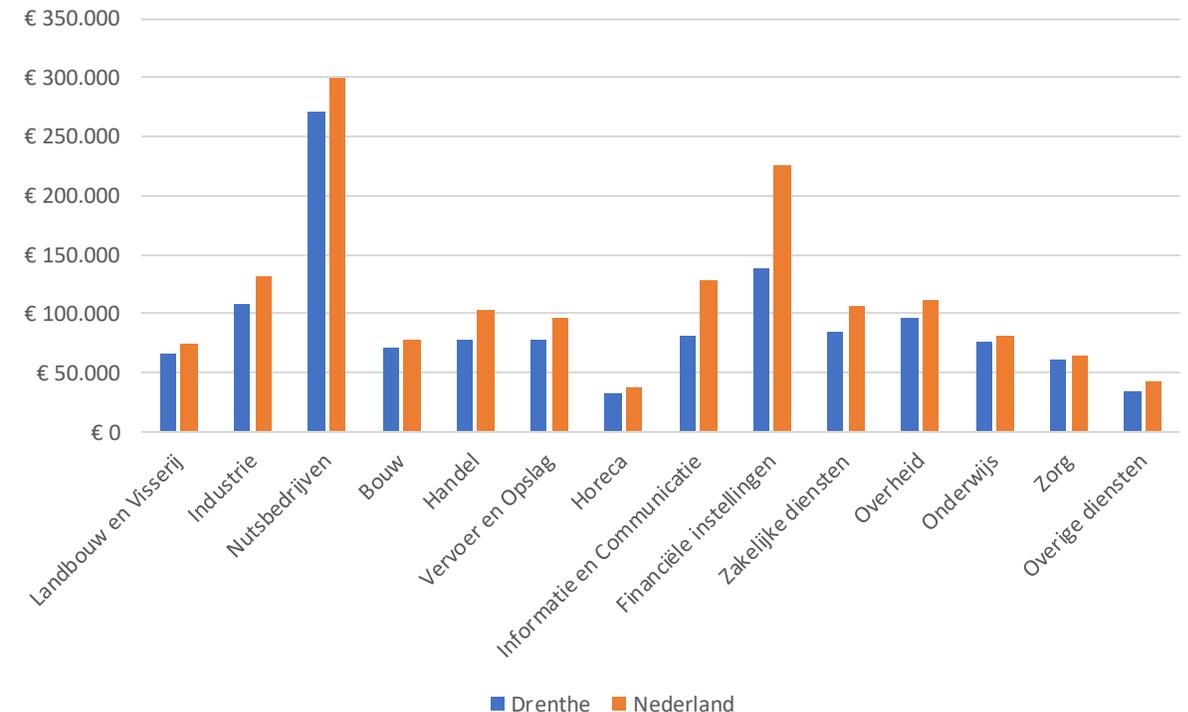
De gemiddelde toegevoegde waarde per arbeidsjaar in Drenthe ligt in 2022 op € 85.280. Dit is het laagste van alle provincies. Het gemiddelde in Nederland ligt met € 105.570 ongeveer 23% hoger. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat Drenthe veel werkgelegenheid heeft in sectoren met een relatief lage bruto toegevoegde waarde per arbeidsplaats. Daarnaast is er een mix van regiospecifieke factoren die bepalend zijn, zoals het vestigingsklimaat en het ondernemers ecosysteem, opleidingsniveau, kwaliteit van ondernemerschap en management, internationale oriëntatie en participatiegraad. De combinatie van de productiestructuur en regiospecifieke kenmerken zorgt er onder meer voor dat er op dezelfde soort activiteiten in Drenthe minder wordt verdiend dan op andere plekken in Nederland (een lager verdienvermogen). Mede hierdoor zien we ook dat Drenthe de landelijke arbeidsproductiviteitsgroei niet kan bijhouden.

Figuur: Toegevoegde waarde per arbeidsjaar (2022)

Bron: CBS, 2024

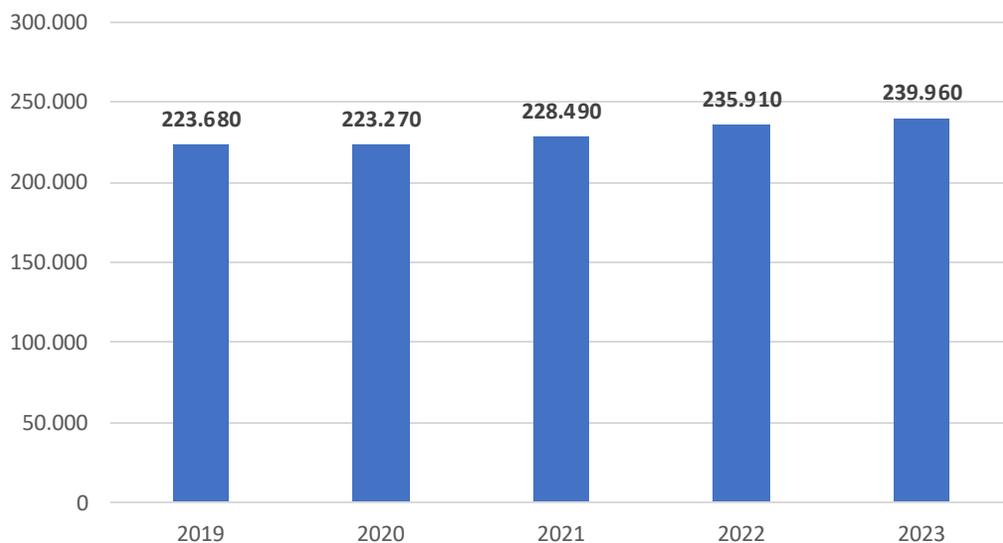
Figuur: Toegevoegde waarde per arbeidsjaar per sector (2021)

Werkgelegenheid blijft groeien

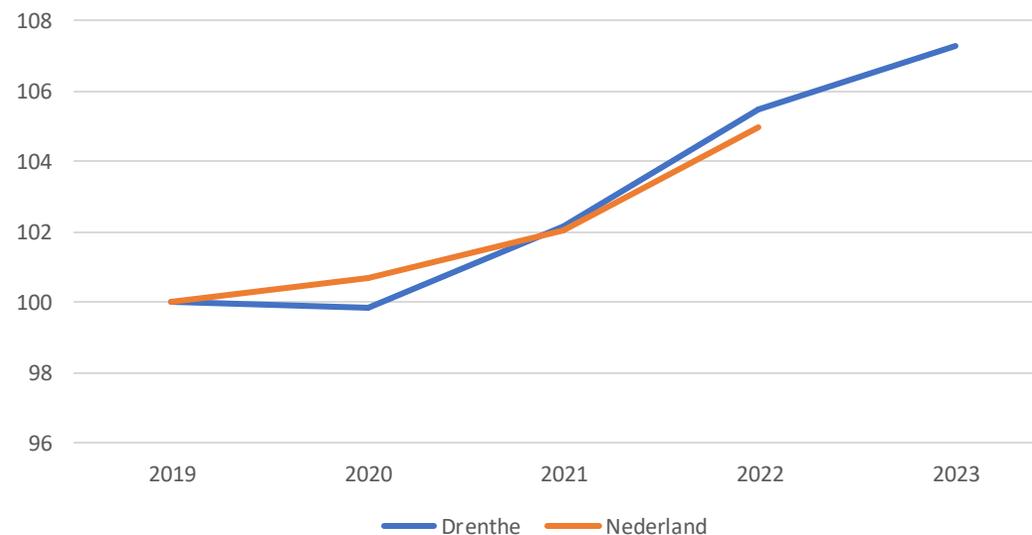
In 2023 telt Drenthe 239.960 banen, dit zijn ruim 16.000 banen meer dan in 2019 (+7,2%). In 2020 is de werkgelegenheid met ongeveer 400 banen afgenomen. De verschillende lockdowns om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, hebben hier een belangrijke rol in gespeeld. In 2023 is de werkgelegenheid met 5.050 banen (+1,7%) gegroeid ten opzichte van 2022. Uit de figuur rechts blijkt dat de werkgelegenheidsontwikkeling in Drenthe tussen 2020 en 2022 harder groeide dan in Nederland. In 2020 was landelijk – in tegenstelling tot in Drenthe – ondanks de lockdowns wel sprake van een werkgelegenheidsgroei. In 2021 groeide de werkgelegenheid in Drenthe daarentegen harder dan het landelijk gemiddelde en dit geldt ook voor 2022. De werkgelegenheid heeft zich in 2021 en 2022 dus krachtig hersteld na de eerste coronagolf in 2020. De negatieve werkgelegenheidseffecten door de verschillende lockdowns lijken vooral een tijdelijk karakter te hebben gehad. De werkgelegenheidsgroei is in 2023 weer iets afgevlakt. De data voor Nederland van 2023 zijn nog niet beschikbaar, waardoor vergelijking niet mogelijk is voor dit jaar.

Figuur: Aantal banen in Drenthe

Bron: Provinciaal werkgelegenheidsregister Drenthe, 2023

Figuur: Geïndexeerde ontwikkeling werkgelegenheid (2019 = 100)

Bron: LISA, 2022; Provinciaal werkgelegenheidsregister Drenthe, 2023

Economische ontwikkeling: sectorstructuur

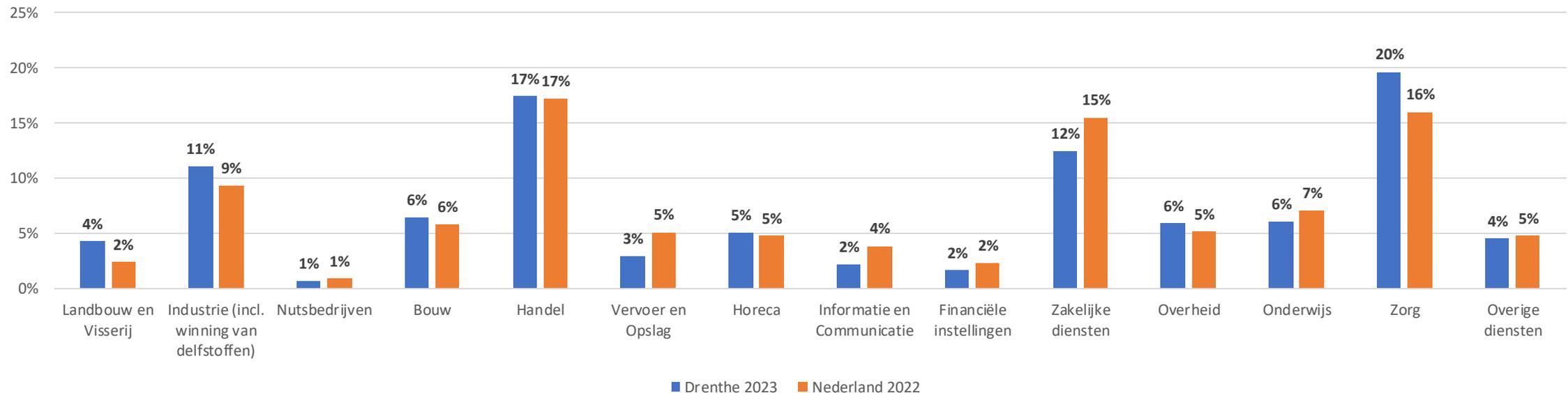

provincie Drenthe

Drenthe kent een oververtegenwoordiging van de agrarische en industriële sector in haar productiestructuur. Ook de zorgsector is relatief groot.

Wat opvalt in de economische structuur is dat Drenthe een oververtegenwoordiging kent van het aantal banen in de landbouw, industrie, overheid en zorg. Ten opzichte van het landelijke beeld (van een jaar eerder) heeft de toename van de (commerciële) dienstverlening in de economie zich in Drenthe minder doorgezet dan op veel plekken elders in het land. Ondanks de sterke toename van de werkgelegenheid in onder meer de zakelijke dienstverlening en IT is de commerciële dienstverlening in omvang nog altijd kleiner dan het landelijk gemiddelde. Wat verder opvalt is het 'verzorgende karakter' van onze economie, onder meer door de relatief vergrijste bevolking. De zorgsector heeft een aandeel van 20% in de totale werkgelegenheid in Drenthe en is daarmee de grootste werkgever. Mede als gevolg van de eerdergenoemde oververtegenwoordiging van de industrie, telt Drenthe relatief veel bedrijven die producten en/of diensten afzetten buiten de provinciegrenzen. Deze 'stuwende' bedrijven, die in sommige gevallen ook internationaal concurrerend zijn, spelen een belangrijke rol in het op peil houden van het verdienvermogen van onze regio. Het zijn immers met name deze bedrijven die ervoor zorgen dat er geld van buiten de regio de Drentse economie invloeit.

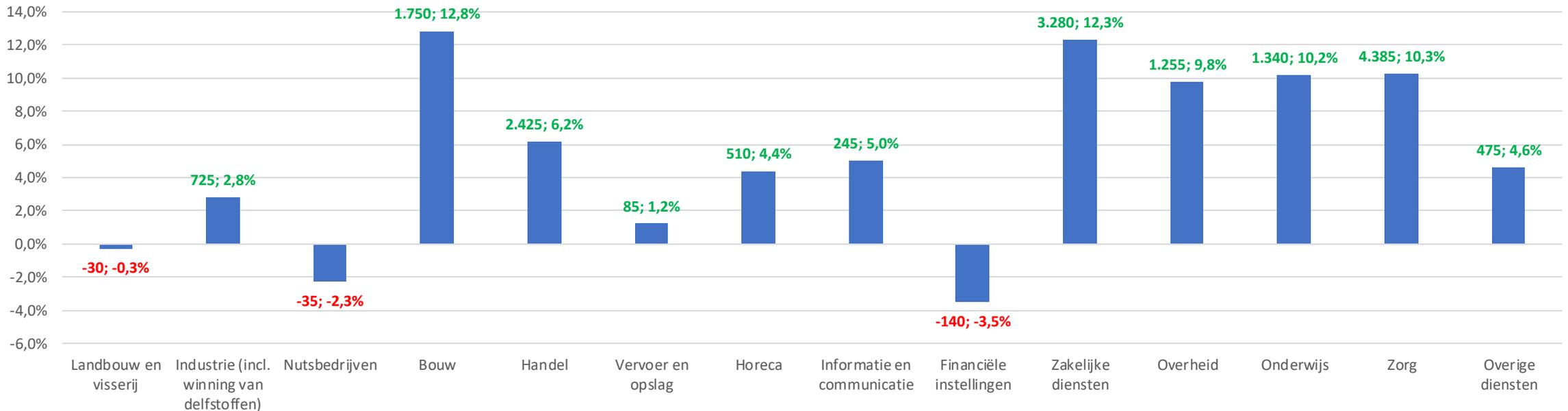
Figuur: Productiestructuur in werkgelegenheid

Landbouw, nutsbedrijven en financiële instellingen onder druk, zorg en commerciële sector in de lift

Onderstaande figuur toont de ontwikkeling van de werkgelegenheid per sector in Drenthe in de periode 2019-2023. Hieruit blijkt dat bijna alle sectoren, met uitzondering van de landbouw, nutsbedrijven en financiële instellingen, zijn gegroeid in de laatste 5 jaar. Deze dalingen zaten hem voor de genoemde sectoren met name in het fokken en houden van melkvee, behandeling van onschadelijk afval en overige geldscheppende financiële instellingen. In 2023 zitten alleen de landbouw en financiële instellingen nog onder het werkgelegenheidsniveau van 2020, toen er veel banen verloren ging als gevolg van de coronapandemie. In absolute aantallen groeide tussen 2019 en 2023 de werkgelegenheid het meest in de zorg (+3.850), zakelijke diensten (+2.990) en handel (+2.430). De grootste relatieve stijging is zichtbaar binnen de bouw (12,8%), waar er 1.750 banen bijkwamen.

Figuur: Ontwikkeling werkgelegenheid per sector in de periode 2019 t/m 2023

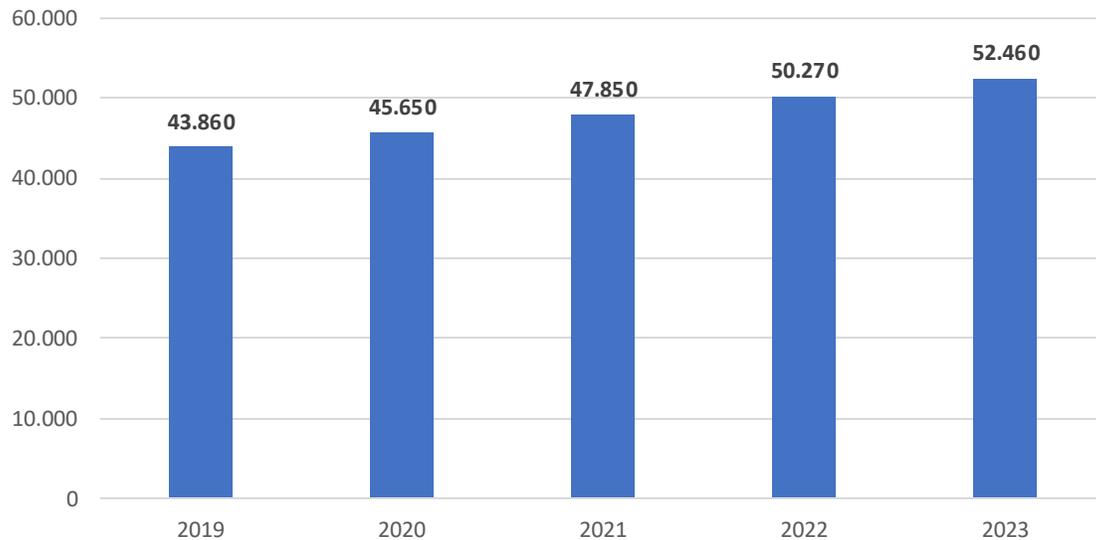
Economische ontwikkeling: aantal vestigingen

Forse toename aantal zzp'ers

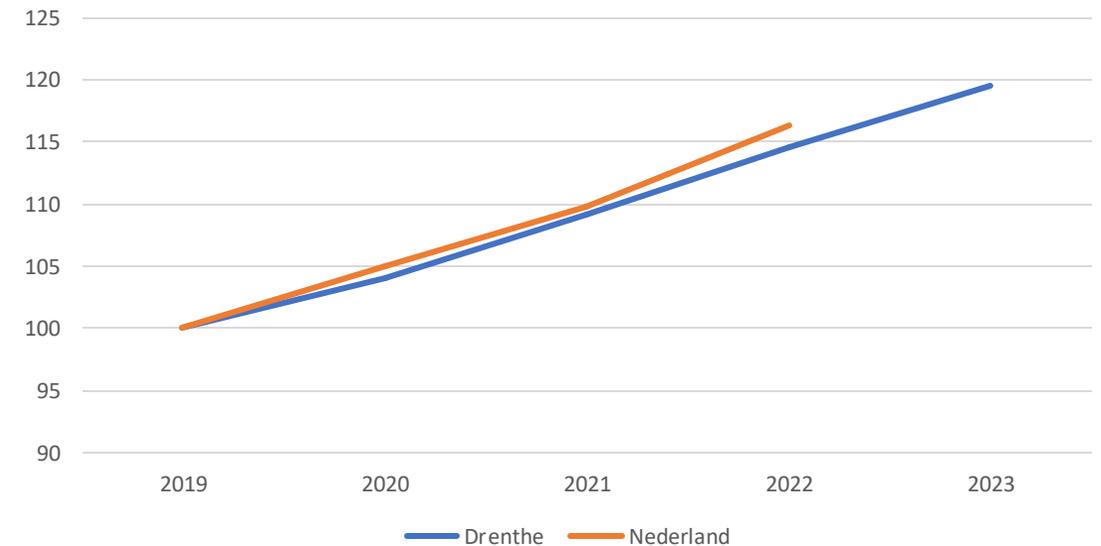
Drenthe telt 52.460 vestigingen in 2023, dit zijn er bijna 8.600 meer dan in 2019 (+19,6%). De groei van het aantal vestigingen wordt voor een groot deel veroorzaakt door een toename van het aantal zzp'ers. De absolute toename is het grootst in dienstverlenende sectoren, maar ook in de zorg, het onderwijs, de bouw en detailhandel is sprake van een forse toename van het aantal zzp'ers. De toename van het aantal zzp'ers heeft in Drenthe – net als landelijk - een belangrijke rol gespeeld in de gerealiseerde werkgelegenheidsgroei. De sterke groei van het aantal zelfstandigen kan echter ook duiden op verborgen werkloosheid. Het is moeilijk te bepalen hoeveel economische activiteit plaatsvindt in een eenmanszaak. Uit de figuur rechts blijkt dat landelijk het aantal vestigingen nog harder is gegroeid. Landelijke data voor 2023 zijn nog niet beschikbaar.

Figuur: Aantal vestigingen in Drenthe

Bron: Provinciaal werkgelegenheidsregister Drenthe, 2023

Figuur: Geïndexeerde ontwikkeling vestigingen (2019 = 100)

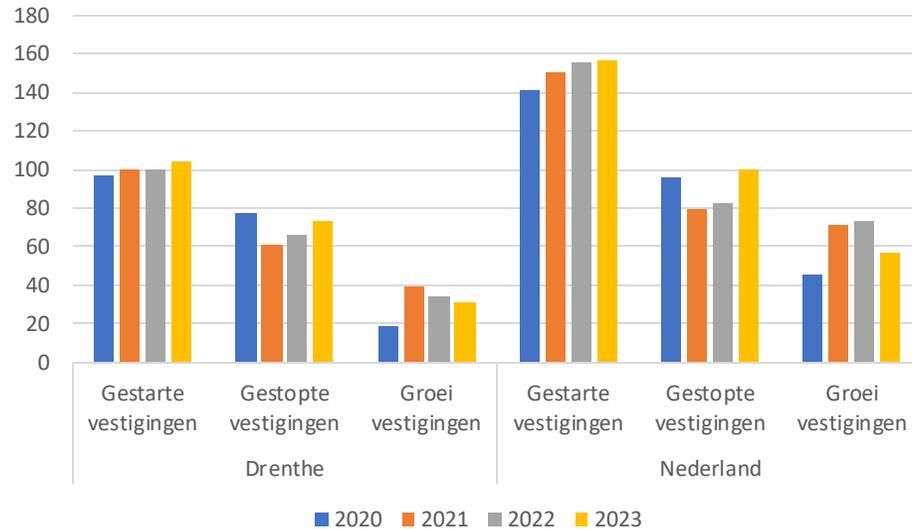

Bron: LISA, 2022; Provinciaal werkgelegenheidsregister Drenthe, 2023

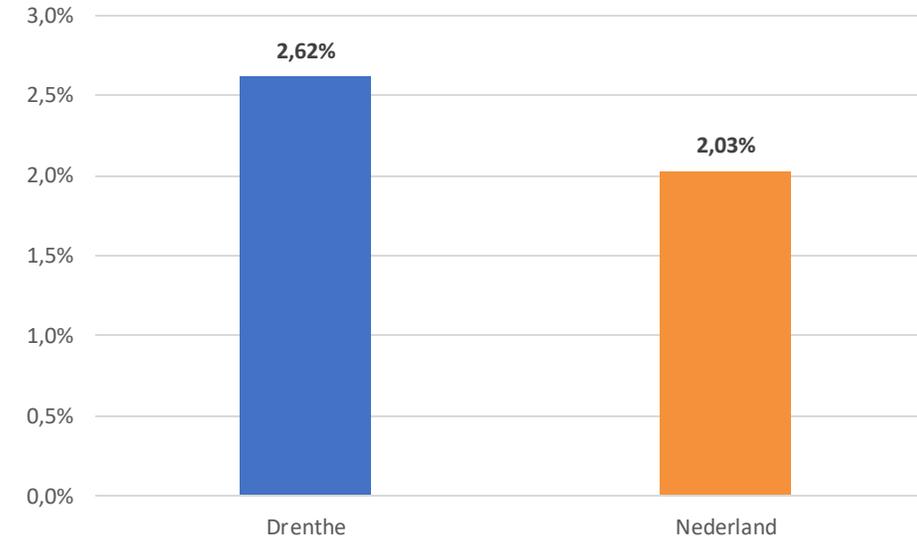
Minder starters dan landelijk, aantal snelle groeiers ligt op landelijk niveau

Uit de figuur links over de groei van het aantal vestigingen in Drenthe valt op dat deze structureel onder het landelijk gemiddelde ligt. In Drenthe worden er relatief weinig bedrijven gestart, waardoor er ook relatief weinig bedrijven stoppen. De laatste jaren is er een positieve trend te zien in het aantal gestarte vestigingen. Er is echter ook een groter deel van de vestigingen gestopt. Dit leidt ertoe dat het aantal vestigingen nog steeds groeit, maar dat deze groei de laatste jaren aan het afnemen is. In de figuur rechts zien we dat het percentage van de bedrijven dat innovatief is in Drenthe hoger ligt dan in Nederland.

Figuur: Aantal gestarte en gestopte vestigingen en het saldo (per 10.000 inwoners)

Figuur: Percentage van bedrijven (excl. zzp'ers) dat innovatief is (2023)

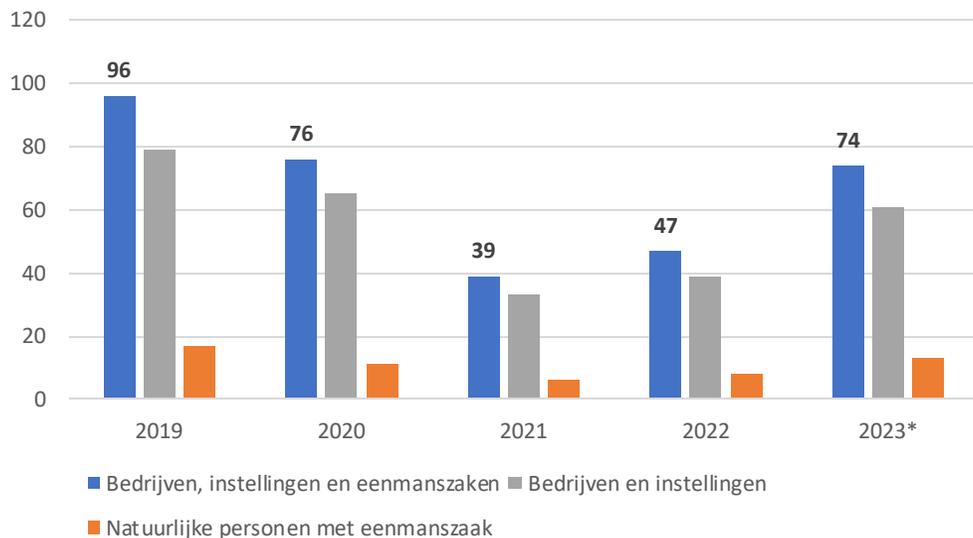
Bron: Kamer van Koophandel, 2024

Bron: Innovatiespotter, 2023

Aantal faillissementen stijgt de laatste jaren

In 2023 waren er 74 faillissementen in Drenthe. Hiervan was 18% een eenmanszaak. Ten opzichte van 2022 nam het aantal faillissementen met 27 (57%) toe. In Nederland zien we een soortgelijke ontwikkeling. Ten tijde van de steunmaatregelen van het Rijk (coronaperiode) lag het aantal faillissementen beduidend lager. De groei van het aantal faillissementen de laatste jaren hangt waarschijnlijk deels samen met het terugbetalen van de coronasteun.

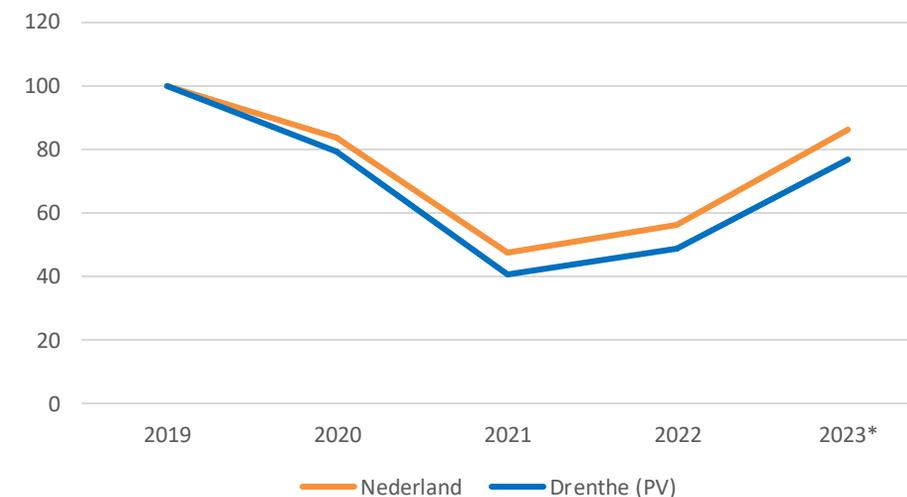
Figuur: Aantal faillissementen bedrijven en instellingen (incl. zzp)

Bron: Kamer van Koophandel, 2023

*voorlopige cijfers

Figuur: Geïndexeerde ontwikkeling aantal faillissementen bedrijven en instellingen (incl. zzp)(2019=100)

Bron: CBS, 2023

*voorlopige cijfers